

ผนวก ก

ประวัติอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายสุเทพ วงศ์กำแหง

สุเทพ วงศ์กำแหง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และ 2531 เกิดที่ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จากนั้นเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร และได้ทำงานที่สถานีวิทยุ 1 ป.ณ. ของกรมไปรษณีย์โทรเลข เข้าสู่วงการบันเทิงโดยเป็นนักร้อง ซึ่งนอกจากจะร้องเพลงบันทึกในแผ่นเสียงแล้วยังได้เป็นผู้ร้องเพลงประกอบภาพยนตร์ด้วย ส่วนงานด้านการเมือง เริ่มต้นด้วยการเขียนคอลัมน์เกี่ยวกับการเมืองในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ บ้านเมือง และประชาชาติ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2518 ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในนามพรรคพลังใหม่ แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2519 ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา ก็ไม่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน จนปี พ.ศ. 2522 ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งเดิมอีกครั้ง ซึ่งในครั้งนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ต่อมาในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2526 ลงสมัครในเขตเลือกตั้งเดิมแต่ไม่ประสบความสำเร็จ การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2531 ได้ย้ายมาลงสมัครที่กรุงเทพฯ เขต 2 ในสังกัดพรรคพลังธรรม โดยการชักชวนของ พันเอกวินัย สมพงษ์ และได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง หลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้ แม้สุเทพจะพยายามอย่างเต็มที่ในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ครั้งล่าสุดสุเทพได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549 แต่ไม่สามารถลงสมัครได้เนื่องจากขาดคุณสมบัติด้านวุฒิมการศึกษ

ผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการสัมภาษณ์เจาะลึกสุเทพ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เวลา 11.00-13.00 น. ที่สำนักงานสุเทพ วงศ์กำแหง ถนนดินสอ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการให้สุเทพเล่าถึงการลงสมัครรับเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2519 ซึ่งเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกของสุเทพแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เข้าใจถึงทัศนคติที่มีต่อการทำงานการเมืองและทราบถึงอุปสรรคที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้งก่อนเข้าสู่ข้อคำถามเกี่ยวกับการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปีที่สุเทพได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรครั้งแรกและเป็นการเลือกตั้งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อมูลสำคัญในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การลงสมัครรับเลือกตั้งแต่ละครั้งของสุเทพ ซึ่งมีทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

2. มูลเหตุที่ทำให้ต้องมีการย้ายพรรคและเปลี่ยนเขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร

3. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งสุเทพเน้นถึงความได้เปรียบของการเป็นนักร้องงบประมาณในการหาเสียง ความได้เปรียบของการเป็นผู้สมัครในท้องถิ่นเมื่อครั้งลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดนครราชสีมา พรรคการเมืองที่สังกัด และกระแสความนิยมของหัวหน้าพรรค

4. เนื้อหาที่ใช้ในการหาเสียง โดยสุเทพให้ความสำคัญกับการนำเสนอนโยบายพรรค และบอกถึงความตั้งใจที่จะเข้ามาทำงานการเมือง

5. วิธีการที่ใช้ในการหาเสียง ประกอบด้วย การเดินหาเสียงตามบ้าน การปราศรัย การเข้าร่วมการอภิปราย การที่หัวหน้าพรรคมาช่วยหาเสียง การแสดงความเป็นกันเองกับชาวบ้าน ขณะหาเสียง การชี้แจงเมื่อถูกโจมตี ตลอดจนการใช้สื่อมวลชนในการหาเสียง โดยเพื่อนคอลัมนิสต์ช่วยเขียนบทความสนับสนุนลงในหนังสือพิมพ์

6. สื่อที่ใช้ในการหาเสียง ได้แก่ แผ่นปลิว และโปสเตอร์

7. ความยากง่ายของการหาเสียงระหว่างการลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดนครราชสีมา และที่กรุงเทพมหานคร

8. การติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านหลังจากได้รับเลือกตั้ง เช่น การไปเยี่ยมชาวบ้าน และการไปร่วมงานประเพณีต่างๆ

9. การทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรทั้งการทำงานในพื้นที่ และการทำงานในสภา

10. ความได้เปรียบของการเป็นอดีต ส.ส. เมื่อมาลงสมัครรับเลือกตั้งที่กรุงเทพมหานคร

11. วิธีการป้องกันไม่ให้มีข่าวลือ

12. การให้คำมั่นสัญญากับชาวบ้านระหว่างการหาเสียง ที่สุเทพย้ำว่าไม่เคยสัญญาว่าจะให้สิ่งของตอบแทนแต่เป็นการสัญญาว่าจะเป็นผู้แทนราษฎรที่ดี

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2550 เวลา 14.00-16.00 น. ที่สำนักงานสุเทพ วงศ์กำแหง ถนนดินสอ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ซักถามในประเด็นที่ยังสงสัยและต้องการให้สุเทพขยายความเพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1. ความสำคัญของการนำเสนอนโยบายพรรคในการหาเสียง ตลอดจนเนื้อหาที่ทำให้ชาวนครราชสีมาเชื่อมั่น และลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้

2. การหาเสียงด้วยการเดินพบชาวบ้าน

3. ภาพลักษณ์ที่ใช้ในการหาเสียง

4. วิธีการทำงานในสภาฯ ได้แก่ ขั้นตอนการเสนอแก้กฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม และการอภิปรายในสภาฯ
5. สาเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2526 ที่จังหวัดนครราชสีมา และการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2535 ที่กรุงเทพมหานคร
6. วิธีการหาเสียง โดยมุ่งเจาะลึกที่การหาเสียงด้วยการเดินพบปะชาวบ้าน การตัดสินใจ เข้าร่วมการอภิปราย และการใช้สื่อเคลื่อนที่
7. ผลงานเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎรที่กรุงเทพฯ
8. การเข้าร่วมงานประเพณีของชาวบ้านหลังจากได้รับเลือกตั้ง
9. การสื่อสารกับชาวบ้านผ่านสื่อมวลชนหลังจากที่ได้รับเลือกตั้ง
10. การดูแลรักษาชื่อเสียง

นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา

เย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา จบการศึกษาจากโรงเรียนการเรือน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ประกาศรายการโทรทัศน์คนแรกของวันแรกที่เปิดสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม นอกจากงานผู้ประกาศรายการโทรทัศน์แล้ว เย็นจิตต์ยังมีประสบการณ์การแสดงละคร ร้องเพลง จำลองประกาศโฆษณา และแสดงภาพยนตร์ ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร 4 สมัยติดต่อกัน (บางกะปิ-ห้วยขวาง-มีนบุรี-หนองจอก-ลาดกระบัง-ลาดพร้าว-บึงกุ่ม) คือ จากการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 พ.ศ. 2529 และพ.ศ. 2531 โดยทุกครั้งลงสมัครในสังกัดพรรคประชากรไทย และยังได้รับเลือกจากหนังสือพิมพ์ผู้แทนราษฎรและสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยให้เป็น ส.ส. หญิงดีเด่น ปี พ.ศ. 2529-2530 ผลงานทางการเมืองระหว่างดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ กรรมการวิสามัญและสังคม กรรมการวิสามัญและสังคม และท่องเที่ยว เลขาธิการสวัสดิการการแรงงานและสังคม รองประธานกรรมการกิจการสตรีและเยาวชน ประธานกรรมการกิจการสตรีและเยาวชน กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. 2529 และที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เป็นต้น หลังจากการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2531 เย็นจิตต์ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ล่าสุดลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ซึ่งก็ไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน โดยทุกครั้งลงสมัครในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชากรไทย

ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์เจาะลึกเย็นจิตต์ 3 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เวลา 17.00 -20.00 น. ที่บ้านของเย็นจิตต์ ผู้วิจัยเริ่มต้นคำถามแรกด้วยการให้เย็นจิตต์ประเมินว่าเพราะเหตุใดจึงได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. กรุงเทพฯ ถึง 4 สมัยติดต่อกัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลในประเด็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง โดยเย็นจิตต์ได้ให้ความสำคัญกับประวัติส่วนตัว และความนิยมที่ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีต่อหัวหน้าพรรค จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกในรายละเอียดของคำตอบทั้งเรื่องอาชีพ ครอบครัว บุคลิกลักษณะส่วนตัว การศึกษา การไม่ได้เป็นผู้สมัครในท้องถิ่น งบประมาณที่ใช้หาเสียง คุณสมบัติที่โดดเด่นของหัวหน้าพรรค การเข้าสังกัดพรรค เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร และผู้สมัครร่วมทีม นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าว การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้ข้อมูลในประเด็นอื่นๆ ดังนี้

1. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การเดินพบชาวบ้าน การปราศรัย การใช้รถหาเสียง การเข้าร่วมการอภิปราย การใช้สื่อมวลชนในการหาเสียง และการใช้ห้วคะแนน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการหาเสียงและวิธีการนำเสนอเนื้อหา
3. สื่อหาเสียง อาทิ เทปเสียง โปสเตอร์ บัตรแนะนำตัว และเสื้อ

4. การทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้งทั้งการทำงานระดับท้องถิ่น และการทำงานระดับชาติ เช่น การไปเยี่ยมชาวบ้าน การไปร่วมงานประเพณี การสร้างผลงาน การร่วมพิจารณากฎหมาย การทำงานในฐานะกรรมการ การสื่อสารให้ชาวบ้านได้ทราบถึงผลงาน และการได้ปรากฏเป็นข่าวผ่านสื่อมวลชนระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎร

5. การดูแลรักษาชื่อเสียง

6. วิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา เปรียบเทียบกับการหาเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรก

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2550 ที่ปิยมรย์ สปอร์ตคลับ สถานที่ออกกำลังกายของเย็นจิตต์ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยมีเป้าหมายเพื่อเจาะลึกในประเด็นการรักษาสถานภาพซึ่งการสัมภาษณ์ครั้งแรกเย็นจิตต์ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียด รวมทั้งต้องการตรวจสอบคำตอบในประเด็นวิธีการที่ใช้ในการหาเสียงให้มีความกระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยกับเย็นจิตต์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. บทบาทการทำงานระดับชาติ ได้แก่ การเสนอร่างกฎหมาย การทำงานในคณะกรรมการธิการสามัญ การอภิปรายในสภา และการตั้งกระทู้ถาม

2. การสร้างผลงานในท้องถิ่น โดยเฉพาะในฐานะที่เป็น ส.ส. ฝ่ายค้าน และวิธีการบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงานนั้น

3. ความยากง่ายของการหาเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่สองเมื่อเปรียบเทียบกับในการลงสมัครครั้งแรก ตลอดจนความได้เปรียบของการเป็นอดีต ส.ส. ในการหาเสียง

4. การปรากฏตัวผ่านสื่อมวลชนหลังจากได้รับเลือกตั้ง

5. การรักษาสัญญาที่เคยให้ไว้กับประชาชนระหว่างการหาเสียง

6. การดูแลรักษาชื่อเสียง

7. การไปร่วมงานประเพณีของชาวบ้านหลังจากได้รับเลือกตั้ง

8. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การปราศรัย การใช้รถหาเสียง การจัดทำเว็บไซต์ และการเข้าร่วมการอภิปราย

9. สื่อหาเสียง ได้แก่ เทปเสียง แผ่นพก แผ่นปลิว โปสเตอร์ และเสื้อยืด

10. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งประทับใจและจดจำ

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 3 มีขึ้นเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ที่ปิยมรย์ สปอร์ตคลับ เวลา 13.30-15.30 น. โดยเย็นจิตต์ได้กรุณาถ่ายเอกสารบทความในหนังสือผู้แทนราษฎรที่มีบทความเรื่องการได้รับเลือกเป็น ส.ส.หญิงดีเด่น ประจำปี 2530 และข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ให้กับผู้วิจัย การพบเย็นจิตต์ในวันนี้เริ่มด้วยการรับประทานอาหารเที่ยง จากนั้น

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในประเด็นที่ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนเพื่อตรวจสอบว่าผู้วิจัยเข้าใจความหมาย ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ประกอบด้วย

1. บทบาทการทำงานในกรมการ ทั้งกรมการสามัญและกรมการวิสามัญ
2. บทบาทในการร่วมพิจารณาร่างกฎหมาย
3. การตั้งกระทู้
4. การสร้างผลงานในท้องถิ่น
5. การหาเสียงครั้งที่สอง
6. วิธีการบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงานทั้งผลงานระดับท้องถิ่น และผลงานระดับชาติ
7. การสื่อสารภาพลักษณ์ไปยังผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
8. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้หาเสียง ได้แก่ แผ่นพับ ป้ายหาเสียงขนาดเล็ก และป้ายหาเสียงขนาดใหญ่

นอกเหนือจากการสัมภาษณ์เจาะลึกแล้ว เ็นจิตต์ได้ชวนผู้วิจัยร่วมรับประทานอาหารกลางวัน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้โอกาสนี้ในการสังเกต พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง โดยไม่ได้บันทึกเทประหว่างการสนทนา แต่ได้รับจดบันทึกทันทีเมื่อกลับถึงบ้าน ซึ่งข้อมูลสำคัญที่ได้จากการพบเ็นจิตต์ในวันนี้ คือ ได้ทราบถึงทัศนคติที่มีต่อการงานการเมือง ความตั้งใจที่จะมาทำงานการเมือง แนวทางการทำงานการเมืองระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎร ตลอดจนอุปสรรคของการทำงานการเมือง

นายอภิชาติ หาลำเจียก

อภิชาติ หาลำเจียก ลงสมัครเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 เขต 8 กรุงเทพมหานคร คือ บางกะปิ มีนบุรี หนองจอก สังกัดพรรคกิจสังคม เนื่องจากมีความศรัทธาต่อหัวหน้าพรรค คือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช การลงสมัครครั้งนี้มีเพื่อนนักแสดงมาช่วยหาเสียงอย่างเต็มที่แต่ก็ไม่ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งอภิชาติได้วิเคราะห์ว่านโยบายของพรรคกิจสังคมไม่สอดคล้องกับความต้องการของชาวกรุงเทพฯ แต่จะตรงกับความต้องการของชาวอีสานมากกว่า ดังนั้นการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 2 วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 อภิชาติจึงตัดสินใจลงสมัครที่เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมทีมกับครุฑการเมือง คือ อติรัฐมนตรีนีใหม่ ศิรินวกุล ซึ่งครั้งนี้อภิชาติประสบความสำเร็จ หลังจากได้รับเลือกตั้งอภิชาติมีบทบาททางการเมืองอย่างชัดเจน โดยเป็นเลขานุการกรรมาธิการสวัสดิการและการกีฬา และได้ร่วมการเสนอกฎหมายหลายฉบับ การเลือกตั้งครั้งต่อมาวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 อภิชาติลงสมัครที่เขตเลือกตั้งเดิม และได้รับเลือกตั้งอีกครั้ง โดยครั้งนี้อภิชาติทำหน้าที่รองโฆษกพรรคสามัคคีธรรม และประสานงานกับนักการเมืองภาคอีสาน หลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้ อภิชาติได้พยายามลงสมัครอีกแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จึงผันตัวเองมาทำงานการเมืองระดับท้องถิ่นในตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยปัจจุบันเป็น ส.ก. เขตดินแดง อนึ่ง อภิชาติได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. กรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549 แต่ไม่ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยมีโอกาสสัมภาษณ์เจาะลึกอภิชาติ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่ร้านอาหารเฮือนสี่ชมพู ซึ่งเป็นร้านอาหารของภรรยาอภิชาติ เวลา 19.00-20.30 น. ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการถามถึงเหตุผลที่ตัดสินใจมาลงสมัครรับเลือกตั้งที่เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2531 หลังจากแพ้การเลือกตั้งที่กรุงเทพฯ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกเขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร ก่อนจะสัมภาษณ์เจาะลึกถึงการลงสมัครครั้งนี้ซึ่งอภิชาติได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยข้อมูลสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การเลือกเขตเลือกตั้งที่มีส่วนสนับสนุนให้ได้รับเลือกตั้ง
2. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง ซึ่งอภิชาติได้เน้นการนำเสนอนโยบายพรรค และการพูดแก้ข้อกล่าวหาในกรณีที่ถูกคู่แข่งโจมตี
3. ความได้เปรียบของการเป็นผู้มีชื่อเสียง
4. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การปราศรัย การเดินพบประชาชน การใช้หัวคะแนน และการเข้าร่วมงานประเพณี

5. วิธีการดึงดูดความสนใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เช่น การหาเสียงโดยใช้ภาษาที่เข้าใจ การสอดแทรกอารมณ์ขัน และการแสดงความเป็นกันเองกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยใช้การสื่อสารด้วยการสัมผัส

6. การรักษาตำแหน่ง ซึ่งอภิชาติได้เน้นถึงการติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง ความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหาให้ชาวบ้าน การรักษาคำพูดที่ได้ให้ไว้กับประชาชนระหว่างหาเสียง และการเข้าร่วมงานประเพณีของชาวบ้าน

7. เหตุผลที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้งหลังจากการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535¹

8. การทำงานในสภา ได้แก่ การนำเสนอกฎหมาย และการอภิปรายในสภา

9. วิธีการดูแลรักษาชื่อเสียง ซึ่งอภิชาติจะระมัดระวังไม่ให้ข่าวลือเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน และเรื่องชู้สาว

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่อาคารบัวสุวรรณ พลาซ่า ซอยวิภาวดีรังสิต 20 เวลา 14.00-16.00 น. การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการเจาะลึกในประเด็นคุณสมบัติส่วนตัวที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งซึ่งอภิชาติไม่ได้ให้รายละเอียดมากนักในการสัมภาษณ์ครั้งแรก รวมไปถึงต้องการตรวจสอบข้อมูลเรื่องการหาเสียงให้มีความกระจ่างชัดมากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. คุณสมบัติส่วนตัวกับการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การศึกษา การเป็นนักแสดง และสถานภาพทางการเงิน

2. ความเสียเปรียบของการไม่ได้เป็นผู้สมัครในท้องถิ่น และวิธีการกล่าวแก่ ซึ่งอภิชาติได้เน้นการพูดชี้แจง และการร่วมทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่นก่อนการเลือกตั้ง

3. วิธีการนำเสนอโนบายให้น่าสนใจ เช่น การพูดเปรียบเทียบปัญหาของชาวอีสานกับความเจริญของเขตเลือกตั้งอื่น เพื่อให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4. ความแตกต่างของการหาเสียงครั้งที่สองเมื่อเปรียบเทียบกับหาเสียงครั้งแรกที่ได้รับเลือกตั้ง

5. ลักษณะของเขตเลือกตั้งที่มีผลต่อชัยชนะในการเลือกตั้ง

6. การใช้หวัคะแนนในการหาเสียง

7. ความสำคัญของนโยบายในการหาเสียง

8. วิธีการปราศรัย และวิธีการกล่าวแก่เมื่อถูกคู่แข่งขันใจมตี

¹ ปี พ.ศ. 2535 มีการเลือกตั้งทั่วไป 2 ครั้ง คือ การเลือกตั้งครั้งแรกวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 และการเลือกตั้งครั้งที่สอง วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535.

นางดาววัลลี วงศ์ศรีวงศ์

ดาววัลลี วงศ์ศรีวงศ์ เป็นอดีตผู้ประกาศข่าวดีเด่น รางวัลโทรทัศน์ทองคำ ประจำปี พ.ศ. 2532 และเป็นผู้ผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์เผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และระดับปริญญาโท สาขาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดาววัลลีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพะเยา ติดต่อกัน 3 สมัย โดยลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ถึงแม้จะเป็นการลงสมัครครั้งแรกแต่ดาววัลลีก็ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนสูงถึง 130,225 คะแนน มากกว่าผู้สมัครจากพรรคเดียวกันที่ได้คะแนนในลำดับที่สองถึง 70,000 คะแนน² การเลือกตั้งครั้งต่อมา ดาววัลลีได้คะแนนเสียงสูงถึง 161,234 คะแนน เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งสตรีที่มีคะแนนสูงสุด และติดอันดับผู้ได้รับเลือกตั้งที่มีคะแนนสูงสุด 10 อันดับแรก³ ถัดมาในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่สาม วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ดาววัลลีก็สามารถรักษาตำแหน่งผู้แทนราษฎรไว้ได้ โดยได้คะแนนเสียงสูงถึง 140,133 คะแนน⁴ หลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้ดาววัลลีย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์มาสังกัดพรรคไทยรักไทย และลงสมัครในระบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้ง 2 ครั้ง คือ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 และพ.ศ. 2548

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เจาะลึกดาววัลลีครั้งแรก วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2549 เวลา 16.30-18.30 น. ที่ที่ทำการพรรคไทยรักไทย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เนื่องจากดาววัลลีเป็นนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งมาโดยตลอดนับตั้งแต่การลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2535 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มต้นด้วยการให้ดาววัลลีวิเคราะห์ว่าเพราะเหตุใดจึงได้รับเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง จากคำถามนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลสำคัญในประเด็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง และวิธีการรักษาสถานภาพการเป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกในรายละเอียดของคำตอบ พอสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง ซึ่งดาววัลลีให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการเป็นผู้มีชื่อเสียง และผลงานทางการเมืองก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง
2. แนวทางการหาเสียง ได้แก่ การปราศรัย การนำประสบการณ์การทำงานโทรทัศน์มาใช้ในการหาเสียง การใช้รถหาเสียง และการใช้สื่อบุคคล
3. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง โดยการกล่าวถึงประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกับนโยบายพรรค

² ฝ่ายวิเคราะห์และรายงานการเลือกตั้ง, 2535, น. 104.

³ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

⁴ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

4. การทำงานการเมือง เช่น การรับฟังปัญหาของชาวบ้าน การนำเสนอโครงการ การติดตามความคืบหน้าของโครงการ การจัดสรรงบประมาณพัฒนาพิเศษตามข้อเสนอของ ส.ส. การเสนอขอแก้ไขกฎหมาย และการอภิปรายในสภาฯ

5. การติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านหลังจากได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การไปเยี่ยมชาวบ้าน การเข้าร่วมงานประเพณี การจัดกิจกรรม และการใช้สื่อวิทยุเป็นเครื่องมือในการสร้างความใกล้ชิดกับชาวบ้าน

6. ผลงานทางการเมือง

7. เหตุผลของการย้ายพรรคจากพรรคประชาธิปัตย์ไปพรรคไทยรักไทย

8. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง เช่น การสังกัดพรรคการเมือง การสนับสนุนของพรรคการเมือง การเป็นคนในท้องถิ่น สถานภาพทางการเงิน ผลงาน และการศึกษา

9. สื่อที่ใช้หาเสียง อาทิ แผ่นพับ และป้ายหาเสียง

10. ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง

11. การหาเสียงเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อ

12. วิธีการรักษาชื่อเสียง

13. วิธีการสยบข่าวลือ

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าลดาวัลย์ยังคงติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านที่พะเยาอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงขอติดตามลดาวัลย์ลงพื้นที่พบชาวบ้านเพื่อสังเกตการณ์การทำงานการเมืองและการติดต่อสื่อสารกับชาวบ้าน ประกอบกับเพื่อให้ได้มีเวลาพูดคุยกับลดาวัลย์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ลงพื้นที่ดูการทำงานของลดาวัลย์ระหว่างวันที่ 22-24 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งลดาวัลย์มีกำหนดการนำผ้าหม่ไปแจกให้ชาวบ้าน

ผู้วิจัยเดินทางถึงจังหวัดพะเยาวันศุกร์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2549 เวลาประมาณ 17.30 น. ได้เข้าพักที่บ้านพักรับรอง ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกับบ้านพักของลดาวัลย์ จากนั้นออกไปรับประทานอาหารเย็นกับแม่บ้าน หัวคะแนน และหลานชายของลดาวัลย์ รวมทั้งหมด 4 คน ผู้วิจัยได้ใช้โอกาสดังกล่าวพูดคุยถึงการหาเสียงและการทำงานการเมืองของลดาวัลย์ที่ทำให้ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ประกอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกลดาวัลย์ และตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรก ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวิธีการปราศรัย การใช้สื่อบุคคลในการหาเสียง เนื้อหาที่ทีมงานใช้ในการโน้มน้าวใจชาวบ้าน ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง และเหตุผลที่ชาวบ้านลงคะแนนเสียงให้ลดาวัลย์

ช่วงก่อนเข้านอน ลดาวัลย์ได้มาเยี่ยมผู้วิจัยที่บ้านพักและมีโอกาสได้พูดคุยถึงการทางการเมือง ตลอดจนกำหนดการของกิจกรรมวันรุ่งขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยครั้งนี้ คือ

1. การทำงานการเมือง โดยเฉพาะความพยายามในการแก้ไขปัญหาพ่อแม่ขายลูก ให้ไปเป็นโสเภณี และการสร้างทีมงานทางการเมือง

2. เหตุผลที่ทำให้ความสำคัญกับการจัดรายการวิทยุ

3. สื่อหาเสียงและวิธีการหาเสียง ซึ่งบุตรชายของลดาวัลย์ได้นำตัวอย่างสื่อที่ใช้หาเสียงมาให้ดูประกอบ เช่น บัตรหาเสียง และแผ่นปลิวที่มีรายละเอียดของผลงาน

4. การปรากฏตัวผ่านสื่อในช่วงที่อยู่ในตำแหน่งผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะการลงทุนซื้อเวลาจากสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อจัดรายการสดทุกวัน

5. การทำงานในฐานะประธานมูลนิธิพัฒนาเยาวชนสตรีภาคเหนือ

6. คุณสมบัติส่วนตัวขณะลงสมัครรับเลือกตั้ง ในประเด็นการศึกษา

วันเสาร์ที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ผู้วิจัย ลดาวัลย์ และบุตรชายลดาวัลย์ออกเดินทางจากบ้านพัก เวลา 9.00 น. ไปที่อำเภอดอกคำใต้เพื่อแจกผ้าห่มให้ชาวบ้านทั้งหมด 4 สถานที่ด้วยกัน แต่ละสถานที่จะมีชาวบ้านยากจนมารอรับแจกผ้าห่มประมาณ 40-50 คน ซึ่งลดาวัลย์ดำเนินการในฐานะประธานมูลนิธิพัฒนาเยาวชนสตรีภาคเหนือ โดยได้รับการสนับสนุนผ้าห่มจากสโมสรไลออน ข้อมูลสำคัญที่ได้จากการสังเกตการณ์การลงพื้นที่พบชาวบ้านของลดาวัลย์ในวันนี้ คือ ได้เห็นวิธีการที่ลดาวัลย์สื่อสารกับชาวบ้าน โดยเนื้อหาที่ลดาวัลย์พูดคุยกับชาวบ้านแต่ละสถานที่ก่อนการแจกผ้าห่มไม่ได้แตกต่างกัน เพียงแต่หากสถานที่ใดมีเวลามาก ลดาวัลย์ได้ให้รายละเอียดของเนื้อหา มาก ซึ่งพอสรุปประเด็นที่ลดาวัลย์พูดคุยกับชาวบ้านได้ดังนี้

1. ทามสารทุกข์สุกดิบของชาวบ้าน

2. การหาเสียงตอนลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรก

3. ผลงานทางการเมืองที่โดดเด่น ได้แก่ การแก้ปัญหาความยากจน การประสานงานให้เกิดการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์อภัยมูลนิธิเจียระไนเพชรพลอย วิทยาลัยการอาชีพดอกคำใต้ การจัดตั้งมูลนิธิพัฒนาเยาวชนสตรีภาคเหนือ การเสนอขอแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มโทษผู้ค้าประเวณีเด็ก การส่งเสริมการปลูกยางพาราภาคเหนือ การปรับปรุงผิวถนน การตัดถนน การแก้ไขปัญหาหน้าท่วม และการใช้งบ ส.ส. ส่งเสริมอาชีพ เช่น การจัดตั้งโรงงานน้ำดื่ม และการจัดตั้งกลุ่มทอผ้า เป็นต้น

4. การให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกรณีการย้ายพรรคการเมืองจากพรรคประชาธิปัตย์มาพรรคไทยรักไทย

5. การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีทัศนคติที่ดีต่อการค้าขาย

6. การกลับมาเยี่ยมชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ

มีข้อสังเกตว่าลดาวัลย์มีการถ่ายภาพกับชาวบ้านก่อนจะเดินทางไปยังสถานที่ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสสัมภาษณ์ชาวบ้านถึงเหตุผลที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ลดาวัลย์ ตลอดจนการทำงานการเมืองของลดาวัลย์ด้วย นอกเหนือจากการได้เห็นวิธีการที่ลดาวัลย์พบปะพูดคุยกับชาวบ้านแล้ว ผู้วิจัยยังได้พูดคุยกับลดาวัลย์บนรถระหว่างการเดินทาง ซึ่งได้ข้อมูลสำคัญดังนี้

1. การทำงานการเมือง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามือแม่ชายลูกไปเป็นโสเภณี การผลักดันให้มีการส่งเสริมการปลูกยางพาราในภาคเหนือ การประสานงานเพื่อจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพดอกคำใต้

2. นโยบายที่ใช้หาเสียง โดยเฉพาะถึงถึงความแตกต่างของเนื้อหาที่ใช้หาเสียงครั้งแรก และการหาเสียงครั้งต่อๆ มา ตลอดจนความแตกต่างของเนื้อหาที่ใช้หาเสียงระหว่างการลงสมัครระบบเขตเลือกตั้งและระบบบัญชีรายชื่อ

3. วิธีการหาเสียง

4. การสร้างทีมงานเพื่อช่วยหาเสียง

5. วิธีการวิเคราะห์ปัญหา

6. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งทั้งด้านกระแสพรรค คุณสมบัติส่วนตัว ผลงานทางการเมืองก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง และการลงสมัครในพื้นที่บ้านเกิด

7. การจัดกิจกรรมกับชาวบ้าน

8. การไปดูปัญหาของชาวบ้าน

9. การสร้างทีมงานเพื่อช่วยทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้ง

10. การบอกกล่าวถึงผลงาน

11. การใช้สื่อวิทยุในการสื่อสารกับชาวบ้านระหว่างการดำรงตำแหน่ง

เข้าวันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ผู้วิจัย ลดาวัลย์ บุตรชาย และหลานชาย ลดาวัลย์ได้ไปทำบุญที่วัดลี และไปเยี่ยมกลุ่มแม่บ้านผู้ผลิตน้ำดื่มเวียงลดาซึ่งเกิดจากการใช้บส.ส. โดยเนื้อหาสำคัญที่ลดาวัลย์พูดคุยกับกลุ่มแม่บ้าน คือ สอบถามถึงการดำเนินงาน และให้คำแนะนำเรื่องการเงินโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานรัฐ จากนั้นไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของแม่เปลี่ยน หัวคะแนนของลดาวัลย์ ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แม่เปลี่ยนถึงเหตุผลที่สนับสนุนลดาวัลย์ วิธีการที่ช่วยหาเสียง เนื้อหาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจเพื่อนบ้าน วิธีการติดต่อประสานงานกับเพื่อนบ้านในฐานะที่เป็นแกนนำชาวบ้านเพื่อไปร่วมกิจกรรมกับลดาวัลย์ การก่อตั้งกลุ่มทอผ้า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นในกรณีการ

ย้ายพรรคของลดาวัลย์ ตลอดจนได้สอบถามถึงวิธีการที่ลดาวัลย์ใช้ติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านหลังได้รับเลือกตั้ง และการทำงานทางการเมืองของลดาวัลย์

ช่วงปลายลดาวัลย์กลับมาที่บ้านพักรับรองเพื่อประชุมคณะกรรมการสมาคมไทยลี้ระหว่างที่ลดาวัลย์ประชุม ผู้วิจัยได้แยกตัวออกมาพูดคุยกับนายวิสุทธิ ไชยอรุณ อดีต ส.ส. พะเยา เขต 2 ซึ่งเป็นทีมงานของลดาวัลย์ เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของลดาวัลย์ และเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ก่อนหน้านี้ โดยข้อมูลสำคัญที่ได้รับจากพูดคุยกับ ส.ส.วิสุทธิ ประกอบด้วย วิธีการหาเสียงของลดาวัลย์ทั้งสมัยที่ลงสมัครระบบเขตเลือกตั้ง และสมัยที่ลงสมัครระบบบัญชีรายชื่อ การทำงานการเมืองในประเด็นการนำเสนอปัญหา และการประสานงานเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ การติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านหลังได้รับเลือกตั้ง จากนั้นผู้วิจัยได้ขอเดินทางไปดูศูนย์ประสานงาน ส.ส.ลดาวัลย์ ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกับบ้านบิดามารดาลดาวัลย์ โดยหลานชายลดาวัลย์เป็นผู้พาไป ผู้วิจัยได้ข้อมูลเอกสารประเภทภาพถ่ายขณะทำงานการเมือง สีหาเสียง และข่าวที่ปรากฏผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ รวมถึงได้ข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนปัญหาจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน

นายจักรพันธ์ ยมจินดา

จักรพันธ์ ยมจินดา เป็นอดีตผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ที่เขต 1 จังหวัดระยอง และได้รับเลือกตั้ง หลังพ้นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้กลับมาทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และกลับไปลงสมัครรับเลือกตั้งอีกในการเลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 แต่ครั้งนี้ได้ย้ายพื้นที่มาลงสมัครที่เขต 10 กรุงเทพมหานคร ในสังกัดพรรคเดิม และได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ต่อมาได้ย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทยและลงสมัครระบบบัญชีรายชื่อ ในการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้ง 2 ครั้ง โดยเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ศาลจังหวัดระยอง มีคำพิพากษาให้จำคุกจักรพันธ์ 1 ปี ปรับ 20,000 บาท และเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนด 10 ปี โดยโทษจำคุกให้รอลงอาญา 1 ปี ในคดีที่ พ.ต.อ. พณาเจือเพชร ฤกษ์นระชา เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจักรพันธ์ในข้อหาหมิ่นประมาท และกระทำผิด พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. เหตุเกิดที่ อ.แกลง จังหวัดระยอง ระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544⁵

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกจักรพันธ์ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2549 ที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ของจักรพันธ์ อาคารวังเด็ก ถนนวิภาวดีรังสิต เวลา 09.30-11.00 น. ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการถามถึงเหตุผลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ทราบถึงที่มาและทัศนคติที่มีต่อการทางการเมือง จากนั้นได้สัมภาษณ์เจาะลึกตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. มูลเหตุที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง
2. การสังกัดพรรคการเมือง
3. วิธีการหาเสียง ซึ่งจักรพันธ์เน้นวิธีการปราศรัย
4. วิธีการทางการเมือง อาทิ การลงพื้นที่พบปะชาวบ้าน การจัดประชุมชาวบ้าน

การจัดสรรงบประมาณ ส.ส. ในการแก้ไขปัญหา การจัดทำร่างกฎหมาย การอภิปรายในสภาฯ การทำงานในคณะกรรมการ และการดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างๆ เช่น เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โฆษกกระทรวงมหาดไทย รองประธานคณะกรรมการการกีฬา โฆษกคณะกรรมการการกีฬา เป็นต้น

⁵<http://www.thairath.com/thairath1/2547/politic/dec/22/pol3.php>,

5. การเปลี่ยนเขตเลือกตั้งที่ลงสมัครจากเขต 1 จังหวัดระยองมาที่เขต 10 กรุงเทพฯ
6. ความแตกต่างระหว่างการหาเสียงที่ระยองและที่กรุงเทพฯ
7. เหตุผลการย้ายพรรคการเมืองจากพรรคประชาธิปัตย์มาพรรคไทยรักไทย
8. วิธีการหาเสียงเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อ
9. อุปสรรคของการทำงานการเมือง
10. เหตุผลที่ลาออกจากพรรคไทยรักไทย และกลับมาทำงานผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์
11. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การเป็นผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ การศึกษา การเป็นผู้มีชื่อเสียง และการลงสมัครในพื้นที่บ้านเกิด
12. ความได้เปรียบของการเป็นผู้สมัครที่มีชื่อเสียง
13. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ของจักรพันธ์ อคาครวังเด็ก ถนนวิภาวดีรังสิต เวลา 09.30 - 11.00 น. ผู้วิจัยเริ่มการสัมภาษณ์ด้วยการให้จักรพันธ์วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ทำให้ชนะการเลือกตั้ง เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรกในประเด็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง จากนั้นได้สัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับความกระจ่าง โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ

1. คุณสมบัติส่วนตัว และเงื่อนไขอื่นๆ ที่ทำให้จักรพันธ์ได้รับเลือกตั้ง ทั้งการลงสมัครที่ระยอง และที่กรุงเทพฯ
2. วิธีการประเมินคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. การทำงานการเมือง ทั้งการทำงานในพื้นที่และการทำงานในสภาฯ
4. ความแตกต่างของการหาเสียง ระหว่างการลงสมัครรับเลือกตั้งที่ระยองและที่กรุงเทพฯ
5. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง ซึ่งจักรพันธ์เน้นการนำเสนอนโยบายพรรค
6. วิธีการหาเสียง
7. เนื้อหาและวิธีการหาเสียงเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อ
8. วิธีการดึงดูดความสนใจของผู้ฟังการปราศรัย
9. สื่อหาเสียง
10. วิธีการดูแลรักษาชื่อเสียง

นางสาวศันสนีย์ นาคพงษ์

ศันสนีย์ นาคพงษ์ เป็นอดีตผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และอดีตกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีวีสตาร์ จำกัด ผู้ผลิตรายการและละครโทรทัศน์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และระดับปริญญาโท สาขาการจัดการ ภาควิรัฐและเอกชน คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 สังกัดพรรคพรรคพลังธรรม ที่เขต 4 กรุงเทพมหานคร และได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งครั้งต่อมา พ.ศ. 2539 ได้ลงสมัครสังกัดพรรคเดิม เขตเลือกตั้งเดิม แต่ครั้งนี้ไม่ได้รับเลือกตั้ง และได้กลับเข้าสู่สนามเลือกตั้งอีกในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 สังกัดพรรคไทยรักไทย ลงสมัครในพื้นที่เขต 23 กรุงเทพมหานคร ได้รับเลือกตั้ง ถัดมาในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 ก็ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเดิม สังกัดพรรคเดิม เคยดำรงตำแหน่งรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รองโฆษกพรรคไทยรักไทย กรรมการการท่งเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร กรรมการธิการเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ สภาผู้แทนราษฎร

การสัมภาษณ์เจาะลึกศันสนีย์ครั้งแรก มีขึ้นวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่ห้องบันทึกเสียงซึ่งศันสนีย์ไปบันทึกเสียงรายการจดหมายเหตุกรุงศรี ย่านทาวนอินทาวน เวลา 14.00-15.30 น. ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการให้ศันสนีย์วิเคราะห์ว่าเพราะเหตุใดจึงได้รับเลือกตั้งถึง 3 สมัย กล่าวคือ ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2538 พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2548 จากนั้นได้สัมภาษณ์เจาะลึกตามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ โดยข้อมูลสำคัญที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งทั้งคุณสมบัติส่วนตัวและเงื่อนไขอื่นๆ ได้แก่ การเป็นผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียง การศึกษา การมีบุคคลในครอบครัวเป็นนักการเมือง บุคลิกภาพ ความสามารถในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง การเป็นผู้สมัครต่างถิ่น คุณความดีที่เคยทำให้กับท้องถิ่น สถานะทางการเงิน การสังกัดพรรคการเมือง การสนับสนุนของพรรคการเมือง เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร และสถานการณ์ทางการเมือง

2. ความแตกต่างของการหาเสียงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเลือกตั้งจากแบบรวมเขต เป็นแบบแบ่งเขต

3. การทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การเยี่ยมเยียนชาวบ้าน การไปร่วมงาน ประเพณี การจัดกิจกรรม การให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา วิธีการพิจารณาการใช้งบพัฒนาพิเศษตามข้อเสนอ ส.ส. และการสร้างทีมงานในพื้นที่

4. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง ซึ่งศันสนีย์เน้นการนำเสนอนโยบาย โดยพยายามพูดถึงปัญหาที่ชาวบ้านประสบอยู่ จากนั้นจึงนำเสนอโยบาย

5. สื่อบุคคลและความโดดเด่นของสื่อมวลชน
6. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อมวลชน
7. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การเดินพบประชาชน การใช้รถหาเสียง การให้ผู้บริหารพรรคมาช่วยหาเสียง การใช้หัวคะแนน การใช้สื่อมวลชน และการปราศรัย
8. ความแตกต่างของการหาเสียงระหว่างก่อนและหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540
9. วิธีการดึงดูดความสนใจของสื่อมวลชนเพื่อนำเสนอข่าวการหาเสียงของตน
10. ผลงานทางการเมือง
11. การติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านผ่านสื่อ อาทิเช่น การปรากฏตัวทางโทรทัศน์ และการบันทึกเทปเสียงแล้วให้ทีมงานนำไปเปิดให้ชาวบ้านฟัง
12. การบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงาน ซึ่งคณิสร์นิยมใช้วิธีการให้ทีมงานไปพบและเล่าให้ชาวบ้านฟัง
13. การทำงานการเมืองระดับชาติ เช่น การอภิปรายในสภา
14. ความได้เปรียบของการเป็นอดีตนักการเมืองในการหาเสียงครั้งต่อๆ มา โดยคณิสร์เน้นประเด็นการเป็นที่รู้จักของชาวบ้าน การมีผลงานทางการเมือง และการขอโอกาสกลับเข้ามาทำงานการเมือง

15. เหตุผลที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง

16. วิธีการรักษาชื่อเสียง

จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า คณิสร์ได้เก็บสื่อหาเสียงต่างๆ ไว้ และได้รับอนุญาตให้ติดต่อเลขานุการเพื่อขอเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยเดินทางไปรับเอกสารที่บริษัททีวีสตาร์ จำกัด และได้พูดคุยกับเลขานุการถึงวิธีการหาเสียงและสื่อหาเสียงต่างๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทราบว่าคณิสร์เข้าร่วมกิจกรรมของชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงขออนุญาตร่วมสังเกตการณ์ และได้รับอนุญาตให้ติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านของคณิสร์เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ตั้งแต่เวลา 15.00-20.00 น. ซึ่งคณิสร์เป็นประธานกล่าววาทศีย์รวาท ถวายพานพุ่ม และจุดเทียนชัยถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่โรงเรียนพืชนพันธุ์พันธุ์ จากนั้นเดินทางไปพบชาวบ้านที่ซอยอุดมสุข ซึ่งมีการแสดงของนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ในชุมชน และมีการออกร้านให้ชาวบ้านได้รับประทานอาหารฟรี และเดินทางต่อไปยังแฟลตทหารเรือเพื่อเป็นประธานจุดเทียนชัยถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยผู้วิจัยได้ร่วมรับประทานอาหารเย็นกับคณิสร์ ผู้ติดตาม หัวคะแนน และหัวหน้าแฟลตทหารเรือ ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้จากการลงพื้นที่ คือ ได้เห็นวิธีการที่คณิสร์สื่อสาร

กับชาวบ้านทั้งการใช้คำพูด และการสื่อสารโดยการสัมผัส ตลอดจนการทำงานของทีมงาน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยกับคณบดีบัณฑิตยสถาน และระหว่างการประชุมอาหารเย็น ถึงแนวทางการทำงานการเมือง อุปสรรคของการทำงาน รวมไปถึงวิธีการหาเสียงที่แพลตฟอร์มการเมืองไม่เพียงแต่การได้พูดคุยกับคณบดีเท่านั้น การลงพื้นที่ครั้งนี้ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยกับบรรดาหัวหน้าคณะที่มาช่วยงานถึงเหตุผลที่ทำให้การสนับสนุนคณบดี และการทำงานในพื้นที่ของคณบดี

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2550 ที่บริษัท ทีวีสตาร์ จำกัด เวลา 10.30-12.00 น. โดยผู้วิจัยต้องการเจาะลึกข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานการเมืองระดับชาติ และตรวจสอบข้อมูลบางประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งก่อนให้มีความกระจ่างชัดมากขึ้น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. บทบาทการทำงานในสภา ได้แก่ การตั้งกระทู้ การร่วมเสนอกฎหมาย การทำงานในคณะกรรมการการสามัญและคณะกรรมการการวิสามัญ และการทำหน้าที่รองโฆษกรัฐบาล
2. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจดจำ และวิธีการสื่อสารภาพลักษณ์นั้น
3. การประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อของบประมาณมาแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน
4. การติดป้ายแสดงผลงาน และเนื้อหาที่ปรากฏบนป้าย
5. สาเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้งในการลงสมัครปี พ.ศ. 2539
6. ความได้เปรียบของการเป็นอดีต ส.ส. ในการหาเสียงครั้งต่อๆ มา ในประเด็นการใช้ผลงานทางการเมืองในการหาเสียง และการใช้การสื่อสารเชิงสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นเจ้าของตำแหน่ง
7. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อหาเสียง
8. การจัดทำเว็บไซต์
9. วิธีการหาเสียงในประเด็นแนวทางการปราศรัย การเข้าร่วมการอภิปราย และการให้สัมภาษณ์รายการโทรทัศน์
10. ตัวอย่างกิจกรรมที่คณบดีจัดขึ้นเพื่อให้มีโอกาสพบปะชาวบ้าน

นายอริสมันต์ พงศ์เรืองรอง

อริสมันต์ พงศ์เรืองรอง อดีตนักร้อง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นนักการเมือง เคยช่วยพี่ชาย นายไชยา พงษ์เรืองรอง ผู้สมัคร ส.ส. ราชบุรี พรรคพลังธรรม หาเสียงในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 และช่วยพรรคพลังธรรมหาเสียงตามพื้นที่ต่างๆ ก่อนตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในสังกัด พรรคพลังธรรม ที่เขต 10 กรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2538 และได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งครั้งต่อมาลงสมัครสังกัดพรรคเดิม เขตเลือกตั้งเดิม แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง อริสมันต์ได้ กลับมาเป็น ส.ส. อีกในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 และพ.ศ. 2548 โดยทั้ง 2 ครั้ง เป็นการลงสมัคร ในระบบบัญชีรายชื่อ สังกัดพรรคไทยรักไทย

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งแรกมีขึ้นวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่ทำการพรรคไทยรักไทย เวลา 13.00-16.00 น. ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากอริสมันต์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการถามถึง สถานการณ์ทางการเมืองเพื่อให้ทราบทัศนคติที่มีต่อการเมือง จากนั้นจึงสัมภาษณ์เจาะลึกตาม แนวคำถามที่เตรียมไว้ โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การแสดงความตั้งใจที่จะทำงานการเมือง การเป็นนักร้อง การศึกษา และการสังกัดพรรคการเมือง
2. สาเหตุที่มาเป็นนักการเมือง
3. การเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นนักการเมือง ซึ่งอริสมันต์ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเพิ่มวุฒิการศึกษา และการดูแลรักษาชื่อเสียงขณะเป็นนักร้อง
4. การปรับตัวจากนักร้องมาสู่นักการเมือง
5. วิธีการรักษาชื่อเสียงหลังจากได้รับเลือกตั้ง
6. แนวทางการทำงานการเมืองที่เน้นถึงการนำเสนอนโยบายต่อที่ประชุมพรรคและต่อประชาชน
7. อุปสรรคที่มีต่อการผลักดันนโยบาย
8. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง
9. วิธีการหาเสียง เช่น การเดินพบประชาชน การปราศรัย การใช้รถหาเสียงที่มีความโดดเด่น การให้ทีมงานช่วยหาเสียง และการเข้าร่วมการอภิปราย
10. ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง
11. สื่อที่ใช้หาเสียง เช่น ไม้โปรแทกเตอร์ ธง และพัด

12. วิธีดึงดูดความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น การแสดงความเป็นกันเอง การใช้ การสื่อสารด้วยการสัมผัส การนำนโยบายพรรคมาแต่งเป็นเพลง และการนำปัญหาที่ชาวบ้าน ร้องเรียนระหว่างการหาเสียงไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

13. การทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้ง อาทิเช่น การลงพื้นที่เยี่ยมประชาชน การ ประสานงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน และการเข้าร่วมงานประเพณี

14. สาเหตุที่ไม่ได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2539

15. ความได้เปรียบของการเป็นอดีตนักการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา

16. การหาเสียงเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อ

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2549 เวลา 13.00-15.00 น. ที่โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทาราแกรนด์ เพื่อต้องการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรก และเจาะลึกในประเด็นการทำงานการเมืองระดับชาติ ซึ่งอริสมันต์ยังไม่ได้ให้รายละเอียด ในประเด็นนี้มากนัก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง โดยเฉพาะประเด็นการศึกษา บุคลิกภาพ พื้นฐานทาง การเมืองของบุคคลในครอบครัว สถานภาพทางการเงิน การเป็นนักร้อง การทำประโยชน์ให้กับ ท้องถิ่นที่ลงสมัคร เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร กระแสความนิยมของพรรคการเมือง และการสนับสนุน ของพรรค

2. ความสำคัญของการเป็นผู้นำเสนอนโยบาย

3. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง

4. วิธีการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้าน เช่น การนำเสนอโครงการต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุมัติงบประมาณ การประสานงานขอวัสดุก่อสร้างเพื่อแก้ปัญหา น้ำท่วม และการจัดสรรงบประมาณพิเศษตามข้อเสนอของ ส.ส.

5. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ชาวบ้านจดจำและวิธีการสื่อสารภาพลักษณ์นั้น

6. วิธีการหาเสียง ในประเด็นการเดินพบปะชาวบ้าน การใช้ทีมงานช่วยหาเสียง วิธีการปราศรัย การเลือกสถานที่ที่ใช้ปราศรัย การใช้รถหาเสียง การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การ เข้าร่วมงานประเพณี และการเข้าร่วมอภิปราย

7. สื่อหาเสียงประเภทแผ่นพับ แผ่นปลิว

8. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อหาเสียง

9. การทำงานระดับชาติ ได้แก่ การเสนอขอแก้ไขกฎหมาย การร่วมพิจารณากฎหมาย การอภิปรายในสภาฯ และการทำงานในคณะกรรมการ ทั้งกรรมการสามัญและกรรมการ วิสามัญ

10. สาเหตุที่ไม่ได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2539
11. วิธีการบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงานทางการเมือง
12. เนื้อหาและวิธีการหาเสียงเมื่อลงสมัครระบบบัญชีรายชื่อ
13. การดูแลรักษาชื่อเสียง
14. วิธีการสื่อสารกับชาวบ้านหลังได้รับเลือกตั้ง ซึ่งอริสมันต์เน้นการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนชาวบ้าน

นายเอกพจน์ ปานแย้ม

เอกพจน์ ปานแย้ม เป็นอดีตนักร้องลูกทุ่ง และอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี 3 สมัย ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 แม้จะเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกแต่ก็ได้รับชัยชนะ ถึงขนาดที่คอลัมนิสต์บางคนเรียกวันนี้ว่า “วันหักปากกาเขียน” เนื่องจากเอกพจน์สามารถชนะการเลือกตั้งได้อย่างเหนือความคาดหมาย⁶ โดยสามารถเอาชนะคู่แข่งอย่างนางวาทินี หาญสวัสดิ์ ผู้สมัครจากพรรคความหวังใหม่ อดีต ส.ส. 3 สมัย ได้เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้เอกพจน์ยังเป็น ส.ส. จากพรรคประชาธิปัตย์เพียงคนเดียวที่สามารถชนะการเลือกตั้งที่เขตเลือกตั้งนี้ โดยได้คะแนนมาเป็นลำดับที่ 2 คือ 96,697 คะแนน แม้แต่อดีต ส.ส. เจ้าของพื้นที่อย่างนายชูชาติ หาญสวัสดิ์ ยังได้คะแนนเป็นรองเอกพจน์ คือ ได้ 89,109 คะแนน⁷ และนับจากการเลือกตั้งครั้งนี้ เอกพจน์สามารถรักษาพื้นที่เขต 2 ปทุมธานี ไว้ได้อย่างเหนียวแน่น คือ ชนะการเลือกตั้งในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2548 โดยการเลือกตั้งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เอกพจน์ได้ย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์ มาสังกัดพรรคชาติไทย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกเอกพจน์ครั้งแรกวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่ศูนย์ประสานงาน ส.ส.เอกพจน์ ปานแย้ม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เวลา 10.30-12.30 น. เนื่องจากการได้รับเลือกตั้งของเอกพจน์ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2539 มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการให้เอกพจน์วิเคราะห์ถึงมูลเหตุที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งได้ข้อมูลว่าเอกพจน์ให้ความสำคัญกับเงื่อนไขด้านสภาพท้องถิ่นของเขตเลือกตั้งว่าเป็นเพราะชาวปทุมธานีต้องการการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ประกอบกับการเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงจึงทำให้ชาวบ้านยอมรับตนได้ง่าย จากนั้นผู้วิจัยได้ซักถามตามประเด็นคำถามที่เตรียมไว้ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

⁶ ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์บู๊คแบงก์, เอกพจน์ ปานแย้ม : จากลูกทุ่งมุ่งสู่สภา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บู๊คแบงก์, 2540), น. 2.

⁷ การเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดของเขตเลือกตั้งที่ 2 ปทุมธานี คือ นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ ผู้สมัครของพรรคความหวังใหม่ 108,219 คะแนน รองลงมาคือ นายเอกพจน์ ปานแย้ม ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ 96,697 คะแนน และนายชูชาติ หาญสวัสดิ์ ผู้สมัครของพรรคความหวังใหม่ 89,109 คะแนน

1. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง ในประเด็นสภาพของเขตเลือกตั้ง กระแสความนิยมที่มีต่อพรรคการเมือง การสนับสนุนของพรรค ความได้เปรียบของการเป็นนักร้อง สถานภาพทางการเงิน การทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่น การศึกษา บุคลิกภาพ และการแต่งกาย
2. มูลเหตุที่ทำให้สนใจลงสมัครรับเลือกตั้ง
3. ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง
4. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การเดินพบประชาชน การปราศรัย การเข้าร่วมอภิปราย การใช้ห้วคะแนน การใช้รถหาเสียง การไปร่วมงานประเพณี และการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
5. เนื้อหาที่หาเสียง เช่น การบอกให้ชาวบ้านทราบถึงความตั้งใจที่เข้ามาทำงานการเมือง
6. เนื้อหาที่ได้ปรากฏผ่านสื่อมวลชนระหว่างการหาเสียง
7. สื่อหาเสียง อาทิ บ้ายหาเสียง และแผ่นปลิว
8. การแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน การประสานงานเพื่อขออนุมัติงบประมาณ
9. การทำงานการเมือง ซึ่งเอกพจน์ให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่พบชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ
10. ความสำคัญของการไปร่วมงานประเพณีหลังจากได้รับเลือกตั้ง
11. ความแตกต่างของการหาเสียงระหว่างการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกและการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา
12. เนื้อหาที่ใช้หาเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา
13. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งในการลงสมัครครั้งที่ 2
14. การทำงานในสภาฯ ได้แก่ การร่วมเสนอกฎหมาย การทำงานในคณะกรรมการธิการ และการอภิปรายในสภาฯ
15. วิธีการบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงานทางการเมือง
16. การปรากฏตัวผ่านสื่อหลังจากได้รับเลือกตั้ง
17. สาเหตุของการย้ายพรรคจากพรรคประชาธิปัตย์มาพรรคชาติไทย
18. การชี้แจงให้ชาวบ้านทราบถึงเหตุผลของการย้ายพรรค
19. วิธีการสร้างความประทับใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น การแสดงความเป็นกันเอง และการร้องเพลง
20. การดูแลรักษาชื่อเสียง
21. วิธีการสยบข่าวลือ

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า เอกพจน์ให้ความสำคัญกับการพบปะชาวบ้าน เป็นอย่างมากและยังคงลงพื้นที่พบชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยมีโอกาสได้ติดตามการลงพื้นที่ของเอกพจน์ 2 วัน คือ วันอาทิตย์ที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2549 และวันอาทิตย์ที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เวลา 10.00-12.00 น. ผู้วิจัยไปงานทำบุญกฐินกับเอกพจน์ ที่วัดมิ่งหาราม และช่วงค่ำ เวลา 18.30-19.00 น. ได้ไปร่วมงานเลี้ยงฉลองการเปิดพาร์ตเมนต์ “พงษ์ละไม” ข้อมูลสำคัญที่ได้จากการติดตามเอกพจน์วันนี้ คือ ได้เห็นวิธีการที่เอกพจน์สื่อสารกับชาวบ้านในชุมชน โดยเอกพจน์ให้ความสำคัญกับชาวบ้านเป็นอย่างมาก มีความอ่อนน้อม ไม่ถือตัว ตลอดจนได้ข้อมูลเนื้อหาที่เอกพจน์สื่อสารกับชาวบ้านเมื่อมาร่วมงานประเพณี

วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 เวลา 13.00 น. ผู้วิจัยไปพบเอกพจน์ที่ศูนย์ประสานงาน ส.ส.เอกพจน์ ปานแย้ม เพื่อเดินทางไปดูการทำแนวป้องกันน้ำของชาวบ้านที่ตำบลระแหง และตำบลบ่อเงิน ซึ่งได้นั่งรถไปพร้อมกับเอกพจน์ และทีมงาน โดยพักรับประทานอาหารกลางวัน ที่ร้านอาหารของพี่สาวห้วคะแนนเอกพจน์ ผู้วิจัยได้พูดคุยกับห้วคะแนน ทำให้ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวิธีการที่ห้วคะแนนช่วยเอกพจน์หาเสียง เนื้อหาที่ห้วคะแนนใช้น้ำใจชาวบ้าน รวมไปถึงเหตุผลที่ห้วคะแนนให้การสนับสนุนเอกพจน์ ตลอดจนได้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เจาะลึกเอกพจน์ ทั้งเรื่องวิธีการหาเสียง เนื้อหาที่ใช้หาเสียง และการทำงานการเมือง โดยเฉพาะประเด็นการลงพื้นที่พบชาวบ้าน

หลังรับประทานอาหารกลางวัน ได้เดินทางไปดูแนวป้องกันน้ำของชาวบ้าน ซึ่งผู้วิจัย ได้มีโอกาสพูดคุยกับนายสำราญ จับบัง อดีตกำนันตำบลลาดหลุมแก้ว และนายพิสิทธิ์ ปรีชานุกูล ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ตำบลบ่อเงิน ถึงผลงานทางการเมืองของเอกพจน์ รวมทั้งได้พูดคุยกับชาวบ้าน ถึงเหตุผลที่ให้การสนับสนุนเอกพจน์ และตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานการเมืองของเอกพจน์ นอกจากนี้ระหว่างเดินทางผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยกับเอกพจน์ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานในพื้นที่ และวิธีการเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2550 ที่ศูนย์ประสานงาน ส.ส. เอกพจน์ ปานแย้ม เวลา 10.30-12.00 น. เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก ครั้งก่อน และซักถามในประเด็นที่ยังสงสัย โดยเฉพาะประเด็นภาพลักษณ์ การประสานงานเพื่อขออนุมัติงบประมาณ และการรักษาตำแหน่ง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจดจำ
2. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การปราศรัย การเข้าร่วมอภิปราย การใช้รถหาเสียง และการเข้าร่วมงานประเพณี

3. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง
4. วิธีการสื่อสารให้ชาวบ้านทราบถึงผลงานทางการเมือง
5. การทำงานในสภา ได้แก่ วิธีการร่วมเสนอกฎหมาย การตั้งกระทู้ และการทำงาน

ในคณะกรรมการ

6. การปรากฏตัวผ่านสื่อระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎร
7. ความแตกต่างของการทำงานการเมืองระหว่างการเป็น ส.ส. รัฐบาล และ ส.ส.

ฝ่ายค้าน

8. ความสำคัญของการพบปะชาวบ้านหลังได้รับเลือกตั้ง
9. การหาเสียงในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544
10. ความได้เปรียบของการเป็นอดีต ส.ส. ในการหาเสียง
11. วิธีการดูแลรักษาชื่อเสียง
12. เหตุผลสำคัญที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง
13. การสร้างผลงานให้ปรากฏในท้องถิ่น

หลังการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้วิจัยได้ติดตามเอกพจน์ไปที่โรงแรมกรุงศรีวิเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อพบชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานศิลปหัตถกรรมและย้อนรอยวัฒนธรรมภาคกลาง รุ่นที่ 8 ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นวิธีการที่เอกพจน์สื่อสารกับชาวบ้าน และการพูดบนเวทีกับชาวบ้าน นอกจากนี้ระหว่างเดินทางผู้วิจัยยังได้พูดคุยกับเอกพจน์เพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการนำเสนอโครงการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนได้รับการอนุมัติงบประมาณ วิธีการทำงานในคณะกรรมการ การตั้งกระทู้ การทำงานในฐานะ ส.ส. ฝ่ายค้าน และการสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านเกี่ยวกับการทำหน้าที่ ส.ส.

นายรณฤทธิ์ชัย คานเขต

รณฤทธิ์ชัย คานเขต ลงสมัครรับเลือกตั้งหลายครั้งกว่าจะประสบความสำเร็จ เริ่มลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดพรรคชาติไทย แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 2 วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 สังกัดพรรคเดิมน แต่เปลี่ยนเขตเลือกตั้งจาก เขต 2 เป็นเขต 1 ไม่ได้รับเลือกตั้งเช่นกัน การลงสมัครครั้งที่ 3 และ 4 วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 และวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ตามลำดับ ย้ายพื้นที่มาสมัครในเขตกรุงเทพมหานคร และเปลี่ยนมาลงสมัครในสังกัดพรรคกิจสังคม แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ทำให้รู้สึกท้อแท้กับการเลือกตั้งที่กรุงเทพฯ จึงกลับไปลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 5 ที่บ้านเกิด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ในนามพรรคสามัคคีธรรม ในการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ไม่ประสบความสำเร็จอีกเช่นกัน จากนั้นตัดสินใจไปสังกัดพรรคชาติไทย และลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 6 ที่เขต 1 จังหวัดยโสธร ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ หลังการเลือกตั้งครั้งนี้ รณฤทธิ์ชัยมีความตั้งใจรับใช้สังคม และทำประโยชน์เพื่อประชาชน เมื่อว่างจากงานแสดงภาพยนตร์ได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปเยี่ยมประชาชนที่เขต 1 จังหวัดยโสธรอยู่เสมอ จนกระทั่งถึงการเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 รณฤทธิ์ชัยได้ลงสมัครที่เขต 1 จังหวัดยโสธร ในนามพรรคความหวังใหม่ จึงประสบความสำเร็จได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และนับจากการเลือกตั้งครั้งนี้ รณฤทธิ์ชัยก็ได้เป็นผู้แทนราษฎรของชาวยโสธรมาตลอด โดยการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ยังคงลงสมัครในนามพรรคเดิมน คือ พรรคความหวังใหม่ ที่เขต 2 และหลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้ได้มีการยุบรวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย การลงสมัครรับเลือกตั้งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 รณฤทธิ์ชัยจึงลงสมัครในสังกัดพรรคไทยรักไทย เขต 2 จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกกรณีรณฤทธิ์ชัยครั้งแรกวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ที่บ้านพักของรณฤทธิ์ชัย ย่านพหลโยธิน เวลา 18.00-19.30 น. เนื่องจากรณฤทธิ์ชัยลงสมัครรับเลือกตั้งหลายครั้งกว่าจะประสบความสำเร็จ มีการย้ายพรรคและย้ายเขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร ดังนั้นช่วงต้นของการสัมภาษณ์เจาะลึกจึงเป็นการซักถามถึงเหตุผลที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้งในการลงสมัครรับเลือกตั้งทั้ง 6 ครั้ง ก่อนจะเข้าสู่คำถามตามแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้มีดังนี้

1. เหตุผลที่ทำให้ไม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งก่อนการลงสมัครปี พ.ศ. 2539 รวมทั้งสาเหตุที่ต้องย้ายพรรคและเขตเลือกตั้ง
2. เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539

3. การเตรียมตัวก่อนการเลือกตั้ง
4. เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร
5. วิธีการหาเสียง เช่น การปราศรัย และการใช้หวัคะแนน
6. การทำงานการเมือง เช่น วิธีการแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน การศึกษาปัญหาของชาวบ้าน การประสานงานกับหน่วยงานราชการ การลงพื้นที่เยี่ยมชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา และการสร้างทีมงานในพื้นที่
7. การทำงานในสภาฯ การอภิปรายปัญหาของพี่น้องประชาชน
8. สาเหตุที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องหลังจากได้รับเลือกตั้งครั้งแรก
9. ช่องทางที่ชาวบ้านสามารถติดต่อสื่อสารกับรณฤทธิชัย

ระหว่างวันที่ 17-18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ผู้วิจัยได้เดินทางไปจังหวัดยโสธรเพื่อติดตามการลงพื้นที่พบปะชาวบ้านของรณฤทธิชัย โดยเดินทางถึงสนามบินอุบลราชธานีเวลา 21.05 น. ซึ่งช่วงคำรณฤทธิชัยและทีมงาน คือ ส.จ.วัชรภรณ์ อรจันทร์ พร้อมคนขับรถ ได้เดินทางมาร่วมงานประเพณีของชาวบ้านที่จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมดจึงแวะรับผู้วิจัยที่สนามบิน และพักรับประทานอาหารที่ร้านจำปาหอม จากนั้นเดินทางต่อไปยังจังหวัดยโสธร ระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร ระหว่างทางผู้วิจัยได้พูดคุยกับรณฤทธิชัย และส.จ.วัชรภรณ์ ได้ข้อมูลดังนี้

1. การไปร่วมงานประเพณีของชาวบ้าน ซึ่งรณฤทธิชัยให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และหากไปร่วมงานไม่ได้ จะให้ทีมงานไปร่วมงานแทน
2. วิธีการหาเสียงด้วยการเดินพบชาวบ้าน การปราศรัย เนื้อหาที่ใช้ปราศรัย และการให้ทีมงานช่วยหาเสียง
3. การประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ
4. การสร้างทีมงานเพื่อช่วยทำงานในพื้นที่

เมื่อเดินทางถึงอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ได้แวะส่ง ส.จ.วัชรภรณ์ ที่บ้านพัก ซึ่งจัดทำเป็น ศูนย์ประสานงาน ส.ส.รณฤทธิชัย ของอำเภอคำเขื่อนแก้ว โดยผู้วิจัยได้ขอเยี่ยมชม ศูนย์ประสานงานด้วย จากนั้นเดินทางต่อไปที่บ้านพักของรณฤทธิชัย ระหว่างทางได้พูดคุยกับรณฤทธิชัยถึงการให้หวัคะแนนในการหาเสียง จำนวนหวัคะแนน บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน กำหนดสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) ในห้วงเวลาการหาเสียงเลือกตั้ง การเดินพบชาวบ้าน การเสนอโครงการต่อหน่วยงานราชการและการติดตามเพื่อให้ได้รับการอนุมัติโครงการ การสร้างเครือข่ายในการทำงาน ตลอดจนเหตุผลที่ทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้งถึง 6 ครั้ง

เมื่อเดินทางถึงบ้านพัก รณฤทธิชัยได้พาไปดูห้องทำงาน และอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำงานในพื้นที่ การติดต่อประสานงานกับแกนนำ การแก้ปัญหาให้กับชาวบ้าน รวมไปถึงวิธีการจัดตั้งหัวคะแนน

เช้าวันเสาร์ที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ผู้วิจัย รณฤทธิชัย และคนขับรถ ได้ออกจากบ้านพักเวลา 07.40 น. และแวะรับ ส.จ.วัชรภรณ์ ที่บ้านพัก เพื่อเดินทางไปร่วมงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ของชาวบ้าน ที่หมู่บ้านโนนยาง ระหว่างเดินทางรณฤทธิชัยได้อธิบายถึงวิถีชีวิตของชาวบ้าน การปลูกข้าว และชี้ให้ผู้วิจัยดูถนนที่เกิดจากการประสานงบประมาณของตน ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้รับจากการติดตามรณฤทธิชัยมางานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ คือ ได้เห็นวิธีการที่รณฤทธิชัยพูดคุยกับชาวบ้าน การกล่าวแสดงความยินดีกับเจ้าของงาน ตลอดจนการแสดงออกต่อชาวบ้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีโอกาสได้พูดคุยกับชาวบ้าน และกำนันที่มาร่วมงาน เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกรณฤทธิชัย ในประเด็นการทำงานในพื้นที่ การมาเยี่ยมเยียนชาวบ้าน วิธีการหาเสียง และวิธีการที่กำนันให้การสนับสนุนรณฤทธิชัย

หลังเสร็จงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ได้แวะส่ง ส.จ.วัชรภรณ์ ที่บ้านพัก ส่วนผู้วิจัยและรณฤทธิชัย ได้เดินทางไปร่วมงานประเพณีแข่งเรือ ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่รณฤทธิชัยพูดเปิดการแข่งขัน และได้เห็นว่ารณฤทธิชัยให้การสนับสนุนเงินรางวัลแก่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันด้วย จากนั้นเดินทางกลับมาที่บ้านพัก โดยระหว่างทางผู้วิจัยได้พูดคุยกับรณฤทธิชัยในประเด็นต่างๆ ที่ยังสงสัย ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการมีทีมงานช่วยทำงานในพื้นที่
2. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งประเด็น การเป็นนักแสดง ระดับการศึกษา การเป็นผู้สมัครในท้องถิ่น และการสนับสนุนของพรรคการเมือง
3. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง
4. ขั้นตอนการติดต่อประสานงานโครงการ
5. แนวทางการทำงานเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งในครั้งต่อไป ซึ่งรณฤทธิชัยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหให้กับชาวบ้าน

6. เนื้อหาที่ใช้หาเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป มา เช่น การพูดถึงผลงาน

เมื่อถึงบ้านพัก รณฤทธิชัยได้พาผู้วิจัยไปดูศูนย์ประสานงาน ส.ส. รณฤทธิชัย คานเขต ซึ่งอยู่บริเวณเดียวกับบ้านพัก และได้พูดคุยต่อ โดยได้ข้อมูลสำคัญดังนี้

1. วิธีการทำงานกับหน่วยงานราชการ
2. วิธีการติดต่อประสานงานในกรณีที่รณฤทธิชัยไม่ได้อยู่ในพื้นที่
3. ช่องทางที่ชาวบ้านจะติดต่อสื่อสารกับรณฤทธิชัย

4. การประชุมห้วคณะ
5. บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน กำหนดในห้วงเวลาการหาเสียง
6. ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง
7. สาเหตุที่ย้ายพรรคจากพรรคชาติไทยมาพรรคความหวังใหม่ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.

2539

8. หน้าที่ของห้วคณะ
9. ค่าใช้จ่ายของห้วคณะ
10. จำนวนห้วคณะ

ช่วงบ่าย ผู้วิจัยได้พูดคุยกับคนขับรถ และชาวบ้านอีก 4 คน เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกกรณีศึกษา โดยพูดคุยกับคนขับรถถึงวิธีการหาเสียง ได้แก่ การเดินพบชาวบ้าน การปราศรัย การนัดประชุมห้วคณะ การทำงานของห้วคณะ และคำดำเนินการของห้วคณะ และพูดคุยกับชาวบ้านในประเด็นวิธีการและเนื้อหาที่รณรงค์ให้หาเสียง เหตุผลที่ให้การสนับสนุนกรณีศึกษา การทำงานการเมือง และการกลับมาเยี่ยมเยียนชาวบ้าน

การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2550 ที่ทำการพรรคพลังประชาชน เวลา 13.30-15.30 น. เพื่อเจาะลึกบางประเด็นที่ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน และตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งก่อน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจดจำ
2. เงื่อนไขด้านเขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร และการเป็นนักแสดง
3. วิธีการปราศรัยที่น่าสนใจ
4. การเข้าร่วมการอภิปราย
5. วิธีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ชาวบ้าน
6. การทำงานในสภา ได้แก่ การร่วมพิจารณากฎหมาย การนำปัญหาของชาวบ้านไปพูดในสภา การทำงานในคณะกรรมการ และการอภิปรายไม่ไว้วางใจ
7. ขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการ
8. วิธีการติดตามความคืบหน้าของโครงการ
9. การบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงาน
10. ความแตกต่างในการทำงานระหว่างการเป็น ส.ส. ฝ่ายค้านและ ส.ส. รัฐบาล
11. การจัดสรรงบประมาณพิเศษตามข้อเสนอของ ส.ส.
12. เนื้อหาที่ใช้หาเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อๆ มา ซึ่งกรณีศึกษาเน้นการนำเสนอ

ผลงาน

13. การดูแลรักษาชื่อเสียง
14. สื่อหาเสียง เช่น แผ่นพับ แผ่นปลิว และป้ายหาเสียง
15. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อหาเสียง
16. การปรากฏตัวผ่านสื่อระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎร
17. สิ่งสำคัญที่ทำให้สามารถรักษาตำแหน่งผู้แทนราษฎรไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

นางสาวจณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์

จณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์ เป็นอดีตผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะรัฐศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาการวางแผนภูมิภาคและเมือง จากมหาวิทยาลัย London School of Economic and Political Science (LSE) เข้ารับราชการที่ฝ่ายศูนย์วิเคราะห์และประสานแผนปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกสังกัดพรรคชาติไทย โดยลงสมัครระบบบัญชีรายชื่อ ในการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งครั้งต่อมา วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ลงสมัครในสังกัดพรรคเดิม แต่เปลี่ยนจากการสมัครระบบบัญชีรายชื่อมาลงสมัครระบบเขตเลือกตั้ง ในพื้นที่เขต 14 กรุงเทพมหานคร และได้รับเลือกตั้ง โดยเป็นผู้สมัครเพียงคนเดียวของพรรคชาติไทยที่สามารถชนะการเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จณิสตาเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งโฆษกพรรคชาติไทย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกจณิสตา วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่บริษัท ณ วิมาน อาคาร Four Season เวลา 14.30-16.00 น. เนื่องจากจณิสตาได้รับเลือกตั้งตั้งแต่ครั้งแรกที่ลงสมัคร ผู้วิจัยจึงเริ่มต้นการสัมภาษณ์เจาะลึกด้วยการให้จณิสตาวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง จากนั้นจึงสัมภาษณ์ตามแนวคำถามที่ได้เตรียมไว้ โดยได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การเป็นผู้มีชื่อเสียง การศึกษา ผลงาน และการสังกัดพรรคการเมือง
2. การหาเสียงของผู้สมัครระบบบัญชีรายชื่อ เช่น การช่วยผู้สมัครระบบเขตเลือกตั้งหาเสียง การเป็นตัวแทนพรรคเข้าร่วมการอภิปราย การปราศรัย การเดินพบประชาชน และการปรากฏเป็นข่าวผ่านสื่อมวลชน
3. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง
4. การเลือกสังกัดพรรคการเมือง
5. วิธีการปราศรัยให้น่าสนใจ
6. การชี้แจงเมื่อถูกผู้สมัครคู่แข่งโจมตี
7. การทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 อาทิเช่น การเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีการทำงานในคณะกรรมการ และการทำหน้าที่โฆษกพรรค
8. การได้ปรากฏตัวผ่านสื่อมวลชนหลังจากได้รับเลือกตั้ง

9. การทำงานในพื้นที่หลังได้รับเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 เช่น การเข้าร่วมงานประเพณี การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนชาวบ้าน ขั้นตอนการร้องทุกข์ของชาวบ้าน การสร้างทีมงานในพื้นที่ และการร่วมเสนอกฎหมายการทำงานในคณะกรรมการ

10. ลักษณะของการให้สัตยาบันผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งระหว่างการหาเสียง ซึ่งจณิสตา จะเน้นการเป็น ส.ส. ที่ดี ไม่ได้สัญญาว่าจะให้สิ่งของ

11. เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร

12. การหาเสียงเมื่อลงสมัครระบบเขตเลือกตั้ง ได้แก่ การเดินพบประชาชน การใช้รถหาเสียง และการใช้สื่อบุคคล

13. การปรากฏตัวผ่านสื่อหลังได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ระบบเขตเลือกตั้ง

14. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งในกรณีการลงสมัครระบบเขตเลือกตั้ง ได้แก่ การสร้างคุณประโยชน์ให้พื้นที่เขตตอนเมืองก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง การไม่ใช่คนพื้นที่เดียวกับเขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร ผู้สมัครคู่แข่งชั้น และบุคลิกภาพ

15. สื่อหาเสียง เช่น เครื่องบิน และป้ายหาเสียง

16. การดูแลรักษาชื่อเสียง

17. วิธีการสยบข่าวลือ

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยไปพบเลขานุการของจณิสตาเพื่อขอรับเอกสารการหาเสียง ภาพถ่ายการหาเสียง ตลอดจนภาพการทำงานการเมืองของจณิสตา ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้ง ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย กรุงเทพมหานคร เขต 5 ดอนเมือง สายไหม บางเขน

นายยุรนนท์ ภมรมนตรี

ยุรนนท์ ภมรมนตรี เป็นอดีตนักร้อง นักแสดง ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีบิดา พลโทประยูร ภมรมนตรี เป็นอดีตรัฐมนตรีหลายกระทรวง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการต่างประเทศ ยุรนนท์เคยช่วยบิดาและเพื่อนนักแสดงอย่าง นายอภิชาติ หาลำเจียก หาเสียง ถูกทาบทามให้ลงสมัครรับเลือกตั้งมาแล้วหลายครั้ง ในที่สุดตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคไทยรักไทย เขต 11 กรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 และได้รับเลือกตั้ง โดยก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ได้เป็นผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น.ต.ศิธา ทิวารี) และดำรงตำแหน่งรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและรองโฆษกพรรคไทยรักไทย

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เจาะลึกยุรนนท์ครั้งแรกวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2549 เวลา 13.00-16.00 น.ที่บ้านยุรนนท์ โดยได้ร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับยุรนนท์ บุตรชาย และบุตรสาว ผู้วิจัยเริ่มการสัมภาษณ์เจาะลึกด้วยการให้ยุรนนท์วิเคราะห์ว่า เพราะเหตุใดจึงได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา จากนั้นได้สัมภาษณ์ตามแนวความคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้ ยกเว้นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้ความได้เปรียบจากการเป็นอดีต ส.ส. ในการหาเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากในช่วงเวลาการวิจัยยุรนนท์เพิ่งได้รับเลือกตั้งเพียงครั้งเดียว ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ พรรคการเมือง การเป็นนักแสดง บุคลิกภาพ พื้นฐานทางการเมืองของบุคคลในครอบครัว การศึกษา เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร และการสนับสนุนของพรรคการเมือง
2. วิธีการแสดงออกเมื่อถูกคู่แข่งขันใจมตี
3. วิธีการหาเสียง ได้แก่ การใช้หวัคะแนน การเดินหาเสียง การเข้าร่วมงานพิธี การปราศรัย การเข้าร่วมการอภิปราย การใช้รถหาเสียง และการให้สัมภาษณ์รายการโทรทัศน์
4. การลงพื้นที่ก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้ง
5. การแสดงออกต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งระหว่างการหาเสียง ซึ่งยุรนนท์เน้นการแสดงความเป็นกันเอง
6. สื่อหาเสียง เช่น แผ่นปลิว ป้ายหาเสียง หมวก เสื้อ ผ้ากันเปื้อน กระเป๋าถือ และสติ๊กเกอร์
7. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อหาเสียง

8. เนื้อหาที่ใช้หาเสียง ที่ให้ความสำคัญกับการนำเสนอนโยบาย
 9. การทำงานหลังได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน การเข้าร่วมงานประเพณี การจัดกิจกรรมในพื้นที่ การจัดประชุมชาวบ้าน การนำเสนอโครงการ เพื่อขออนุมัติงบประมาณ การติดตามความคืบหน้าของโครงการ การสร้างทีมงานในพื้นที่ และการดำเนินการตามแนวนโยบายที่ได้หาเสียง เช่น การจัดทำโครงการของผู้สูงอายุ
 10. การทำงานในสภาฯ เช่น การทำงานในคณะกรรมการธิการ
 11. การบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงาน
 12. ช่องทางการร้องทุกข์ของชาวบ้าน
 13. การดูแลรักษาชื่อเสียง
- การสัมภาษณ์เจาะลึกครั้งที่ 2 มีขึ้นวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2550 เวลา 16.30-18.00 น. ที่ทำการพรรคพลังประชาชน เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรก และซักถามในบางประเด็นที่ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีดังนี้
1. ภาพลักษณ์ที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจดจำ และวิธีการสื่อสารภาพลักษณ์นั้น
 2. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน
 3. วิธีการหาเสียง ประเด็นการให้เพื่อนนักแสดงมาช่วยหาเสียง การเข้าร่วมอภิปรายหัวข้อที่จะเข้าร่วมการอภิปราย การเดินพบปะชาวบ้าน และการใช้รถหาเสียง
 4. วิธีการแสดงออกต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 5. สื่อหาเสียง เช่น เสื้อยืด ผ้ากันเปื้อน กระเป๋าถือ แผ่นปลิว สติกเกอร์ และหมวก
 6. เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อหาเสียง
 7. การทำหน้าที่โฆษกรัฐบาล
 8. ขั้นตอนการขออนุมัติงบประมาณ การนำเสนอโครงการ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการติดตามความคืบหน้าของโครงการ
 9. การทำงานในสภาฯ ได้แก่ การอภิปราย และการทำงานในคณะกรรมการ
 10. วิธีการบอกกล่าวให้ชาวบ้านทราบถึงผลงาน และเนื้อหาที่ใช้สื่อสาร
 11. การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนชาวบ้านหลังได้รับเลือกตั้ง การเข้าร่วมงานประเพณี
 12. การปรากฏตัวผ่านสื่อหลังจากได้รับเลือกตั้ง
 13. การดูแลรักษาชื่อเสียง
 14. เขตเลือกตั้งที่ลงสมัคร
 15. การใช้รถหาเสียง

วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เวลา 14.00 น. ผู้วิจัยได้ไปพบ ส.ช.อรพินทร์ เพชรทัต ที่ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งพรรคพลังประชาชน เพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับสื่อหาเสียงของยุรนันท์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้โอกาสดังกล่าวพูดคุยกับ ส.ช.อรพินทร์ เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เจาะลึกยุรนันท์ในประเด็นการทำงานหลังจากได้รับเลือกตั้ง